

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă germană pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminecă 2)

„GAZETA“ iese în Ia.

Abonamente pentru Anstro-Uh
Pe un an 12 fl., pe șase
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe a.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
cele poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 6.—Anul LXII.

Brașov, Duminecă 10 (22) Ianuarie.

1899.

Crisa unгурescă.

Etă că numai de ce zile mai sunt până la sfârșitul lui Ianuarie după stilul nou, și încă nimic nu s'a hotărât, ce are să fiă cu guvernul, cu dieta și cu constituția unгурescă. Scim, că opoziția maghiară din dieta — apponyistii, kossuthistii, ugronistii și partida poporală maghiară — au cerut, ca guvernul să se retragă și n'au lăsat să se voteze ministeriului Banffy dările, recruții și toate celelalte legi pentru prelungirea provisorică a învoelii economice cu Austria ș. a. pe 1899, fără de cari nu se pôte ocărmiu statul după constituțiune, ci numai cu ordonanțe, ca sub absolutism. Mijlocul, cu care au împiedecat ei majoritatea guvernamentală să voteze acele legi, a fost așa dusa obstrucțiune. Dela începutul lui Ianuarie opoziționalii împiedecă ori-ce desbatere în dieta prin aceea, că vorbesc numai la protocol și cer mereu votări nominale, cu care trăgăneză tot timpul de pe o și pe alta. După regulamentul de ași pentru lucrările camerei, ei nu pot fi împiedecați de-a face aceta.

Ministrul-președinte Banffy strămtorat astfel de obstrucțiune, s'a dus cu colegii săi dela finance și dela honveși la Viena, ca să se sfătuască cu monarhul, că ce e de făcut. Maj. Sa li-a dis să cerce a-se învoi cu partidele opoziționale, între cari se numără și așa numiții disidenți, adecă cei vre-o 30 de deputași, cari au eșit de curând din partida guvernului, nefiind mulțumiți cu măsurile propuse din partea acestuia. Banffy întorcându-se la Peșta a cerut dela opoziționali și dela disidenți, să-i spună ce cer ei, pentru-ca să se potă restabili stările legale în dieta și să potă continua lucrările în ordine și în liniște. Disidenții făceau pe mijlocitorii, și în fine după mai multe sfătuirii, Banffy cu ceilalți miniștri unгурesci au putut să mērgă érašși la Viena, ca să comunice monarhului condițiunile de compromis,

séu învoială, ce le puneau cei ne-mulțamiți cu starea lucrurilor, precum și părerile bărbaților de frunte ai majorității.

După câte-va conferențe ținute la Viena sub presiul Maj. Sale, s'au statorit acele puncte, séu principii, pe temeiul cărora ministrul-președinte Banffy fū din nou însărcinat a continua tractările pentru învoială. Pe cât se scie — căci condițiunile reciproce au fost ținute secret — condițiunile principale ale celor ne-mulțamiți erau: Banffy să se retragă; provisoriuul pactului se primesce pe 6 luni, ér pactul să se incheie numai până la 1903; se cere reforma legii electorale și censul să fie uniform, ér dreptul electoral să se lărgescă; să se primescă proiectul, ca Curia să judece în afaceri electorale; fișpanii să nu mai abuzeze de puterea lor etc. După-ce s'a reintors dela Viena, guvernul a propus opoziției condițiunile sale formulate acolo, între cari cere ca: pactul cu Austria să se incheie până la 1907, să se modifice regulamentul camerei, să nu se mai potă face obstrucțiune; legea pentru recruți să se prelungescă pe un an; legea pentru judicatura Curiei în afaceri electorale o primesce; dér reforma legii electorale și a censului nu le primesce; Banffy e gata să se retragă, însă numai după-ce dieta va fi primit toate proiectele de lege cuprinse în condițiunile guvernului.

Asupra acestor condițiuni s'au ținut noue sfătuirii la Peșta, până în cele din urmă, după scirile de ași, partidele opoziționale unite au respins propunerile guvernului, declarând, că e cu neputință a-le primi.

Ce va urma acum nu se scie. Unii vorbesc, că se va disolva camera, alții pun în vedere lupte noue crâncene dela cari așteptă în cele din urmă căderea partidei liberale dela cârmă, căci se dice, că vr'o 40 din majoritate în frunte cu Coloman Szell nu s'ar uni cu vederile lui

Banffy și ale celor-lalți, cari îl sprijinesc.

Firesce, că incurcăturile acestea îngrijesc mult și pe magnați. Marța trecută a fost ședința camerei magnaților anume, ca să i-se ceră guvernului deslușiri despre aceea, cum vré să înlătore neajunsurile și incurcăturile de ași. Intrebarea a făcut'o primatele Vaszary, ér ministru-președinte Banffy într'o vorbire domolă a răspuns puind totă vina stărilor anormale în căra opoziției și puind tot ce a putut, fără a da pe față secretele despre tractările de învoială cu opoziția. I-a venit bine lui Banffy, că a putut odată să vorbească în liniște, căci în camera deputaților nu-și mai pôte căsca gura fără a fi între strigătele cele mai infernale huiduit și batjocorit de opoziția.

După-ce și-a sfârșit însă vorbirea în camera magnaților, s'a întemplat aici ceva ce a surprins mult pe guvern. Conte Emeric Szecheny a prezentat adecă un proiect de adresă către Majestatea Sa iscalit de el și de alți patru magnați, în care i-se cere monarhului, ca în fața stării critice în care se află țera monarhul să se folosescă de drepturile sale de suveran constituțional ast-fel, ca să se potă cât mai în grabă reintroduce stările constituționale.

Ce vor acești magnați cu adresa lor? Unde ținesc ei și ce se lucrază și între ei pe dedesupt? — Aceste întrebări și-le-au pus guvernamentalii mult neliniștiți în fața pasului amintit cu proiectul de adresă. Li-e témă celor din clica dela putere, că ne-mulțămirea, ce se arată acuma și între magnați, va puté sgudui în cele din urmă din temelii domnirea lor, de care s'au îndulcit așa de mult de decă de ani, de când dăinuesce spre nenorocirea țerii și a popórelor ei.

Ce o să mai iese din toate aceste frământări în simul deputaților și magnaților unгурi? Frumúșel au adus ei lucrurile acolo, încât cu toate că

au fost numai ei între ei, având și cuțitul și pânea în mână, totuși după o stăpânire de trei-deci de ani și mai bine — în care timp popórele nemaghiare au trebuit să se mulțumescă cu sfărmiturile ce cădeau de pe masa lor din când în când și cari erau mult mai rare decât ghionturile și loviturile ce le căpătau mereu dela cei îmibuibași de putere — au incurcat trebile țerii așa de mult și le-au înrêutătit așa de tare, încât chiar ei se bat ași unii cu alții ca orbii.

Vadă-și de cap acum „patrioții“ cei cu capetele scrântite și infierbentate din camera de jos și din camera de sus, din dreapta și din stânga; ei au incurcat trebile, ei se le și descurce, ér Dumneșeu s'ajute dreptății!

Din Austria și străinătate.

La începutul săptămânei s'a deschis în Viena „Reichsrath“ ul austriac. Guvernul contelui Thun, ca și guvernul lui Banffy, are de lucru acum din nou cu obstrucțiunea, ce partidele din opoziție au început'o chiar în prima ședință dela 17 Ianuarie n.

Pe masa biroului camerei s'au pus numérose propunerii, petițiuni și interpelări asupra cărora deputații din stânga germană cer votări nominale. Intre altele s'a înaintat o propunere, ca guvernul să fiă pus în stare de acușațiune, pentru-că pe basa §. 14 a dat ordonanțele împé-rătesci asupra provisoriuului. Unul dintre vorbitorii opoziției a declarat în ședința de alaltăieri, că nu vor lăsa la ordinea zilei nici un obiect, până când propunerea de punere în stare de acușatiune a guvernului nu se va desbata.

Tot din opoziție și-au ridicat alții cuvântul declarând, că partidele germane nu se vor liniști câtă vreme nu se vor retrage ordonanțele de limbă.

Stările acestea de lucruri sunt

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

O carte profetică.

Din cartea, despre care am vorbit în articolul de fond al numărului trecut de Duminecă scrisă de preotul și filosoful frances *Lamenais* la 1834 sub titlul „Cuvintele unui credincios“ (*Paroles d'un croyante*) — carte ce a fost tradusă în românesce la noi în Ardeal și cetită de mulți cu căți-va ani încă înainte de 1848, ér în anul acesta a eșit tipărită în limba română în Bucuresci — dăm ași primele capitole, așa după cum au apărut în „Foia pentru minte, inimă și literatură“ Nrii 33 și 34 dela 1848.

Cetitorii noștri vor ceti de sigur cu interes predicerile filosofului frances, cari au avut o înriurire atât de însemnată asupra spiritelor în ajunul

mişcării de redesteptare și de rege-nerare de acum cinc-deci de ani.

Cuvintele unui credincios.

I.

In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului spirit, Amin.

Mărire lui Dumneșeu, în înălțimile cerurilor și pe pământ pace, între ómenii bună voire.

Cel ce are urechi să audă; cel ce are ochi să-i deschidă și să vadă, căci timpul se apropie.

Tatăl a născut pe fiul. Cuvântul s'a intrupat și a lăcuit între noi; a venit în lume și nimenea nu l'a cunoscut.

Fiul a făgăduit se trimită pe sf. spirit mângăitor, spiritul care purcede dela Tatăl și care este împrumutata lor dragoste; va veni și va reinoi fața pământului și va fi ca a doua zidire.

Sunt 18 veacuri de când cuvântul a împrăsciat dumneșeșca sēmăntă, și spiritul a făcut'o roditoare. Ómenii o au vedut în-

florind, au gustat din ródele ei, din ródele pomului vieții, răsădit în săracul lor lăcaș.

Ba dice c'a fost între densii o mare bucurie, când a u vedut ivindu-se lumina, și toți s'au simșit pătrunși d'un foc ceresc. Acum pământul s'a făcut érašși întunec și rece.

Părinții noștri au vedut sórele apuind: când s'a coborit cub orison, tot neamul ómenesc s'a cutremurat. Apoi s'a făcut în acéstă nópte un ce, care n'are nume. Fii întunerecului, apusul este întunecos, dér răsăritul începe a se lumina.

II.

Puneți urechea, și spuneți-mi de unde vine acest sunet întins, strein ce se aude din toate părțile.

Puneți mâna asupra pământului și spuneți-mi pentru ce s'au cutremurat. Un ce pe care noi nu cunóscem ce mișcă în lume, este aci o lucrare a lui Dumneșeu.

Óre fie-cine nu e în așteptare? óre este o inimă, care nu bate?

Fiul omului! suete pe înălțime și vestește ce veți.

Véd spre orizon un nor gălbincios și împrejurul lui o lumină roșie, ca o resfrângere de părjol.

Fiul omului! ce mai veți încă?

Véd marea umflându-și valurile, și munții mișcându-și vérfurile.

Véd rîurile schimbându-și cursul, dealurile clătindu-se și cădënd umplu văile.

Tot ce clătesce, tot ce mișcă, tot ia o nouă vedere.

Fiul omului! ce mai veți?

Véd vértėjuri de pulvere departe, care merg în toate părțile și se isbesc și se amestecă și se împreună. Trec pe deasupra orașelor, și după-ce au trecut, nu se mai vede decât o câmpie.

Véd popórele ridicându-se cu sgomot și toți regii îngălbînind sub a lor diademă. Răsboiú este între densii, răsboiú de mórté.

Véd un tron, două tronuri sdrobite și popórele împrăscie țândările pe pământ. Véd un popor bătându-se precum se bătea arhangelul Mihail și Satana. Lovirile lui sunt grozave. Dér este gol, ér vrășmașul lui este acoperit c'o désă armătură.

cât se pôte de grave în Austria, unde, ca și în Ungaria, parlamentul nu pôte lucra nimic.

O scire telegrafică din Petersburg ce i-se trimitea „Corespondenței Politice“ din Viena anunță, că ministerul afacerilor străine rusec a împărțit deja ambasadorilor marilor puteri din Petersburg programul lucrărilor conferenței de pace propusă de Țarul. Conferența se va întruni în curând.

Pe când Rusia a luat măsură de a-se întruni des pomenita conferență, care va avé să decidă asupra păcii și desarmărilor, étă, că sosese o scire din Petersburg, care numai a pace nu mirósă. Se dice anume, că ministerul rusec de marină a hotărît, la poruncă mai înaltă, construirea mai multor corăbii de război, unele de câte 6250, altele mai mici de câte 350 tone. Cheltuelile cu aceste corăbii trec peste suma de 4 milioane ruble. Nu-i așa, că tôte acestea pentru pace să fac?

Dér în insula Creta ce mai este? De când prințul grecesc George a fost numit guvernator, musulmanii din ostrovul mult pricinuit se simt foarte rêu. Lor nu le place a vedé autoritate creștină peste capul lor tocmai într'o țără, care a fost numai erî alaltăerî sub stăpânire turcescă. Numai prin acésta se pôte esplica scirea, ce vine din Creta, că *Turcii părăsesc insula*, își lasă casele și averile și merg să se statornicescă în alte părți ale împărăției turcesci.

De altfel pricina acestui fenomen al emigrării este a-se căuta în însă-și firea poporului turcesc. El se consideră pe sine, ca stăpân și cuceritor al creștinilor, și îndată ce e pus pe picior egal cu acestia, se află lovit în mândria lui și emigréză. Așa s'a întâmplat în parte și cu Turcii din Bosnia Herțegovina, ba chiar și cu cei din Dobrogea, unde poporațiunea turcescă s'a rărit mult în timpul din urmă. Simt Turcii din Creta, că insula acésta are să fiă grecescă, și de aceea încep a-o părăsi.

Pagini alese.

Din luptele Italianilor pentru libertate.

X.

Cautăți bunî tovarăși, când pleci la drum mare. — Urmările necredinței și neunirii între frați.

Incuragiați de isbânda Millanelor asupra lui Radetzky, dér mai ales de scirile, că în însuși launtru

statului austriac a izbucnit o revoluție mare (în 1848), care dá mult de lucru conducătorilor acestui imperiu la ei acasă, — capiî mișcării patriotice italiene crederă timpul sosit pentru a-se avênta într'o sfortare mare, generală, într'un război întins, concentrat, pentru a alunga din țără pe Austria și a proclama Italia independentă și unită!

Până și patrioții cei mai reci în judecățile lor, intrară în aceste vederi, și folosindu-se de tótă trecerea lor, conjurară pe Regele Piemontului *Carol Albert*, să iee el însuși în mână steagul luminos al mișcării, sub care să adune tótă puterea de luptă a întinsei patrii.

Credința, că timpul e foarte potrivit, străbătuse și cele mai înalte cercuri ale bărbaților politiei chiar din jurul regelui *Carol*. Cavour, de pildă, om cu mare trecere la rege, declară și el, că óra supremă a sunat, că nu mai e timp de gândit.

Carol Albert nu mai stëtú la îndoială. Primî războiul contra Austriei cu tótă inima.

Pentru a-se asigura óre-cum din înainte de victorie, își puse în mișcare toți ómenii săi, spre a atrage în tovărășiă la uriașa operă și pe celelalte state italiene pe tóte, precum: Ducatul de Toscana, pe Papa cu ale sale forțe (pe atuncî Papa dela Roma avea stăpânire lumescă și trupe și tóte formele unui regat), pe regele Neapolului, pe Sicilienî, ducatele de Parma și Modena, etc.

Căci de va avé asigurat ajutorul factic al tuturor acestor frați între împrejurarile date, victoria contra armatei austriace era mai mult ca sigură!

Și *Carol* isbuti a-sî căștiga acest ajutor. Și-l căștigă în urma simpatiilor *masselor mari ale poporului*, care cerură în tóte statele dela guvernele lor, să trimită ajutore țării Regelui *Carol Albert* în cauza stântă în care se aruncă. E drept ca capetele acelor state ori stătulețe, nu bucuroso făceau, temându-și, firesce, propriile coróne de eventualele glorii ale lui *Carol*!

Cel dintâiu, care să supuse, de sila opiniei publice insuflețite, ca de voie bună, fú marele duce de Toscana, trimițând pregătiți de război 6000 de soldați, între cari jumătate voluntari. Papa *Pius al IX-lea* să codi și trăgână la început, apoi trimise totuși 12,000 de soldați conduși de doi generali, spre a intra sub flămurile regelui. *Ferdinand II*, Regele Neapolului, tot o incurcă câte-va luni, dér în urmă trimise, silit de cererea țerii, și el 16,000 de

soldați lui *Carol*; le dete însă îndrumări să nu trecă peste riul *Po*, și că peste tot să observe mai mult o ținută de privitori! Sicilia trimise cu dragă inimă un corp de voluntari. Din Parma și Modena veniră forțele ușor sub stégul comun, căci ducii lor le părăsiseră (alungați) și ele să socoteau deja, ca unite cu Piemontul Regelui *Carol*.

În fine Regele *Carol Albert* însuși își ridică tóte forțele, peste 24,000 de ómeni, — afară de numărul nesocotit de mare de voluntari din tótă Italia, cari alergau oferindu și vieța în slujba patriei și poporului lor mare. Ast-fel, că armata ce-i sta lui *Carol Albert* la îndemână, nu era nici mică, nici rea, nici mai ales lipsită de însuflețire pentru cauză!

Dér chiar în acest bine, fú ascuns și un netăgăduit rêu: *Carol* prea să incredú, și credú, că Italia își va puté scutura jugul și numai prin sine singură, fără nici un ajutor străin, și în loc să o iee cu buna pe sora Francia, păși chiar cu vorbe aspre contra ei, provocându-o să-și îndepărteze dela granițe trupele, ce le avea adunate acolo! Asta înstrăină mult inima Francesilor de cătră mișcarea, altfel nobilă și mare a Italianilor, și ei stătură tot timpul la o parte, deși, precum vom vedé, ajutorul lor le prindea mai târziu foarte bine Italianilor.

Se începú, prin Aprilie 1848, măsurarea cu Austriecii. Norocul aburá în chip de inger alb asupra steagurilor italiene. Austriacii, întelniți întâi la *Goito*, fură respinși și împinși spre *Mantua*, în 8 April. În 9 April, trupele austriace suferiră nouă înfrângere la *Mozambano*.

Mareșalul *Radetzky* vedú, că de nou îi merge rêu. Părăsi alte locuri mai neînsemnate, și să aduná tóte puterile în 4 cetăți: *Peschiera*, *Mantua*, *Verona* și *Legnano*. Lupta fu cruntă. Dér în 20 Aprilie Italianii îi frânseră și întâia întăritură: îi cuceriră *Peschiera*!

Mareșalului *Radetzky* îi veniră ajutore nouă sub generalul austriac *Nugent*, dér îi veniră și Regelui *Carol*! Lupta se încordă teribil în jurul localității *Cornuda*, și Italianii puseră odată pe fugă și pe noul general austriac *Nugent*, dér primind acesta întăriri mari, se retraseră dinaintea lui în *Vicența*. Aci fură atacați cu înverșunare de austrieci, însă cu tóte că Italianii erau abia 4000, *Nugent* cu 18.000 nu-i putú scote din cetate! Da în 20 Maiú, după ce tótă ziua bombardară orașul, fură siliți a-se retrage lăsând pe câmpul de luptă peste 2000 de morți!

Radetzky se hotărise să lase cetatea asta și să atace pe Regele *Carol* în grosul trupelor sale: să dea lupta hotărîtore! În 29 Maiú să dete acésta luptă: tótă ziua curseră glónțe și sânge! Intre rândurile italiene era și un corp de toscanesi, voluntari, cari susținură lupta cu o bravură ce uimi și pe *Radetzky*. Era corpul, în care se aflau *studentii universitari* în frunte cu profesorii lor. Doi profesori raniți au fost prinși de austriaci, și s'era însuși *Radetzky* a mers la ei și i-a felicitat, spunând, că nu s'ar fi așteptat la o așa împotrivire dela nisce — „copii!“ Lupta nu se hotărî până în 30 Maiú, când Italianii secerară o *biruință srtălucită*.

Austriacii erau desnădăduiți: frații uniți, umér la umér, formau un zid așa de puternic, că ei trebuiau să se sdrobescă de acest zid!

Dér étă de odată norocul se întorse contra Italianilor! Și se întorse norocul contra lor în clipa, când credința lor și frăția lor fú vândută de unul dintre ei înșiși! *Ferdinand II*, regele Neapolului, gelos pe gloriile lui *Carol*, se făcu vândătorul cauzei comune!

Intr'o bună dimineță el trimise poruncă generalului său *Pepe*, să se întorcă acasă cu trupele, părăsind Câmpul de luptă!

Oștirea lui *Pepe* ocupa tocmai un loc din cele mai primejdute în linia de foc italiană, apărarea Veneției, pe care părăsindu-o, deschidea drum hotărît Austriacilor și nimicitor pentru Italiani. Generalul *Pepe* și câți-va oficeri patrioți îndemnară corpul ofiteresc să rămână la locul de onóre, chiar și contra *voinței regelui*, — dér glasul lor nu află răsUNET; putredinea moravurilor regelui *Ferdinand* îi molipsise și pe ei, și abia 2500 de inși rămaseră cu *Pepe* și cu vre-o 8 ofiteri; ceilalți se întorseră acasă...

O gróză umplú șirurile italiene. Un colonel din trupele rechemate, îndemnándu-și soldații să stea locului, și vedúnd, că nu-i ascultat, își trase, de necaz, un glonț!

Și de aci încolo norocul de April al Italianilor îi părăsi în chip înspăimântător! Austriacii cuprinseră Veneția, spărgând linia italiană, apoi cădură pe rând *Vicența* și celelalte orașe, pe care le perduseră ei și le aveau Italianii, ér la 3 August *Carol Albert* se vedú éráși sub zidurile *Milanului*, de unde începuse în April, cu atâta noroc, înaintarea!

Acum li-ar fi fost bun un ajutor frances, și Francesii pôte nici nu întârziu să li-l dea, dér în vremile bune ei în loc să-și asigure pretinia lor, și-au chiar instrăinat-o!...

O Dumneșule! cade, este lovit de mórte! Nu, este numai rănit, *Maria* fecióra îl acopere cu vestmântul său și zimbesc și îl scoțe pentru puțin timp din război.

Ved un alt popor luptându-se neconținut și dobândind din minut în minut putere nouă din acésta luptă, acest popor are semnul lui *Christos* pe inimă.

Ved un al treilea popor asupra căruia șese regi au pus piciorul, și de câte ori face vre-o mișcare, șese cușite se înfig în gâtul său.

Ved d'asupra unei mari zidiri foarte înalte în aer, o cruce pe care de abia o zăresc, fiind-că este acoperită c'o pânză neagră.

Fiul omului! ce mai veți?

Ved răsăritul turburându-se în sine, privește vechile palaturi dărîmându-se, vechile sale templuri cădând în țărînă și își ridică ochii, ca și când ar arăta altă mărime și un alt Dumneșeu.

Ved spre apus o femeie cu ochiul măreț, cu fruntea senină, ea trage c'o mână

țepână o brazdă ușoră, și pe unde trece plugul ved ridicându-se generații omenești, care o chiamă în rugăciunilor și o binecuvinteză în cântările lor.

Ved spre miață-nópte ómeni, care nu mai au decât o rămășiță de căldură concentrată în capul lor, și care îi îmbată, dér *Christos* îi atinge cu crucea sa, și inima lor începe a bate.

Ved spre miață-qi némuri apăstate sub nu sciu care blăstem, un jug greu le împovăreză, umblă încovăiate, dér *Christos* le atinge cu crucea sa și se îndrepteză.

Fiul omului! ce mai veți?

Nu răspunde, să mai strigăm odată.

Fiul omului! ce mai veți?

Ved pe satan fugind, și pe *Christos* încungiuurat de ângerii săi viind să împărătescă.

IV.

Voi sunteți toți fii ai aceluiși tată; și aceeași mamă v'au hrănit cu laptele ei; pentru ce dér nu vă iubiți unul cu altul ca frați? și pentru ce vă purtați între voi ca vrășmași?

Acel care nu iubesc pe fratele său este de șapte ori blăstămat, și acel care se face vrășmaș fratelui său este de șapte-zeci de ori șapte blăstămat.

Pentru aceea regii, prinții și toți acei pe care lumea îi numesc mari sunt blăstemați: că ei nu au iubit pe frații lor și s'au purtat cu dâșii ca cu nisce vrășmași.

Iubiți-vé unul cu altul, și nu vă veți teme nici de cei mari, nici de prinți, nici de regi. Ei nu sunt puternici împotriva vóstră decât fiind-că nu sunteți uniți, fiind-că nu vă iubiți ca frații unii cu alții.

Décă lovesce cineva un mădular, tot trupul pătinesce. Voi toți sunteți un trup: nu se pôte împila unul din voi, fără de a fi toți împilați.

Décă un lup se aruncă într'o turmă, nu o mânăncă tótă de-odată: hrăpesc un miel și-l mânăncă. Apoi făcându-i-se éráși fόμε, hrăpesc altul și-l mânăncă; urmând până la cel depe urmă, fiind-că fόμεa i-se preinoesce neincetat.

Nu fiți ca mieii, cari când au hrăpit

lupul unul din ei, se îngrozesc un minut, apoi încep éráși să pască, fiind-că gândesc că pôte se va mulțami cu una său două prăci; și ce-mi pasă mie de acei care îi mânăncă el? Îmi rămâne mai multă iarbă.

În adevér dic voué: acei cari cugetă întru acest chip, sunt însemnați a se face pradă fiarii, care trăesc din carne și sânge.

Din întemplerile vieții.

— Note și schițe, de *Isaia Moldovan*. — (Urmare).

Așa-dér sosind între poporul meu, trebuia să ne socotim, cum am puté face și noi, se slugim și lui Dumneșeu, după așa timp îndelungat răsmași fără jertfă (sacrificiu). Am adaptat șura lui *Cergizan Tôder* de biserică, am împodobit păreții cu covóre, și pe mijloc, ca cortul lui *Moisi* în deșertul Arabiei, când a condus pe *Judei*. Am făcut pistol, am căpătat dela preotul bétân din *St.-Mărgita* o cădelniță rea, am căpătat și un felon, un pantrafir, și Evan-

In Milan s'au intimplat după asta lucruri sfâșietor de dureroase: simțindu-se amenințați și aci, Italianii s'au vădură nevoiți a face pace, *capitulând*.

Austriacii le făgăduiră pașa li bertății cetățenilor și a averilor lor, d'ar armata lor să iasă și de aci.

In noptea de 8 August trupele italiene părăsiră și Milanul, și mii de cetățeni, știind ce plătesc asigurarile inimicului, fugiră cu trupele, *er peste o sută de inși nebuniri de durere și desndedejde*.

După acestea s'au închisă pace. Italianii s'au treziră tot unde au fost, mulțămii neunirii dintre ei, er austriacii și mai înțepenii în locurile ocupate!

Caută, în timp de pace, să câștigă cât de multe pretinzi și să întăresci buna înțelegerea între frați, — căci de mare lipsă îți vor fi aceste în zilele grele!

Spic.

O candidatură de deputat.

Bocșa-montană, 6 (18) Ianuar.

Stim. D-le Redactor! Am cetit în prețuina noastră „Gazeta” despre conferința clubului liberal maghiar al cercului Bocșei-montane, în care a candidat ca deputat în dietă d-l Dr. Pachomiu *Avramescu*.

Din întâmplare aflându-mă și eu atunci în Bocșa, cred, că nu fac rău, decât prin câte-va rânduri voi descrie cum s'a petrecut acea conferință.

Când am ajuns în sala hotelului din Bocșa, vădui în etagiul de sus două mese, la una ocupând loc membrii clubului format din d-nii Dr. Blajuti avocat, Dr. Godiani judecător, și oficiul pretorial. Ca public erau de față notarii de cerc, antistiile comunale și vre-o 100—150 alegători duși acolo cu vorbe dulci și cu momeli.

In scurt timp s'a deschis ședința conferinței. Blajuti începă să vorbescă în limba ungară, la vre-o 8—10 persoane, care singure îl puteau pricepe; apoi vorbi nemțesc, spunând, că d-sa este numai așa „vicepreses”, și în sfârșit pe românește — ca bag' s'au sămă și înțelegă și amăriții de Români — declară ședința deschisă.

După-ace s'au cerut dela public condolențe pentru familia răposatului deputat, despre care se dăse, că „a făcut ușurări la maghiarizare”, Dr. Blajuti a propus pe *Avramescu* de *candidat* al cercului la deputăție. Noul candidat, care s'a rătăcit dintre ai săi, a fost adus prin o deputăție de 5 în fața publicului, ca să-și arate programul. Dr. *Avramescu* începe a vorbi ca 20 minute în limba maghiară, apoi 3—4 minute nemțesc și în fine începă și românește cu „Stim. domni și iubiiți alegători”. El spuse, că a sosit în mijlocul alegătorii-

lor chiar atunci „când amenință nori grei”. Apoi intră, vești D'omne, în durerile poporului „cari trebuiesc alinate”, în rânile „cari trebuiesc vindecate” ș. a. Spune d-l *Avramescu*, că toți Românii sunt dator să se supună constituției ungurești și să fie buni „patrioți”, ca cinstia sa de pildă, căci numai așa vor pute trăi. Apoi pentru-ace să pună puțin cleiu, dăse, că și el e născut din opincă și cunoesce toate; — d'ar Românii să nu asculte de vorbele g'ole, ci să-și urmeze pe d'nsul, care așa se vede, că știe cu ce să prindă șoreci.

După d-l candidat, se ridică popa *Hansa* să spună alegătorilor, că ce au a face decât vor ajunge acasă. Spuneți-le la ai Voștri — dăse rătăcitul, — că să viie cu toții când vor fi încunoscințați despre ziua alegerii, și să strigați cu toții: „trăescă *Avramescu*”.

Sfătul „sfinției” sale astors răsese și zim-bete, mai ales la domni, cari vădură pe un preot român atât de slugarnic.

Cu acestea era să se încheie conferința, însă din mijlocul publicului se ridică economul *Dimitrie Novac* din *Vașova*, ca să spună și el o vorbă. Și a spus Românașul nostru foarte înțelepțesc, că afară de durerile înșirate de *Avramescu*, sunt alte dureri mult mai mari, de care suferă Românul. „Nu cu vorbe g'ole — spune economul — se pot îndrepta relele; am aușit noi destule vorbe în vânt, d'ar vorbe au rămas. Noi am sărit totdeauna și în tot locul pentru țără, și nimeni în schimb n'oi un bine, ci numai rău ne-au făcut chiar colo dela dietă, unde se duce candidatul. Bune n'am învățat dela ei, numai rele și tot rele”.

Cuvintele țeranului *Novac* au făcut pe oconul *Avramescu* să-și plece capul și se nu mai p'otă răspunde nimic. Cu acestea se și încheie conferința.

V'am spus acestea, ca să vedeți, că poporul nostru e deștept, numai conducerea îi lipsese.

Un participant.

Tratările dintre guvern și opoziție.

Budapesta, 20 Ianuarie. Delegații partidelor din opoziție s'au intrunit adî din nou în conferință, în care s'au luat hotăriri definitive în afacerea condițiilor de învoială puse de guvern. Conte *Apponyi* a prezentat un elaborat, ca răspuns la acele condiții, pe cari conferința l'a primit neschimbat. Tonul elaboratului, după cum se dăce, este pacinic și obiectiv și se arată într'ensul cum numai într'un singur chip s'ar pută delătura starea critică de adî. Consfăturile se continuă.

SCIRILE DILEI.

9 (21) Ianuarie

Membrii Asociațiunii. „Transilvania”, organul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, face în numărul său mai nou o reprivire statistică asupra numărului membrilor Asociațiunii dela început și până adî. Din această statistică se vede, că în anul prim, 1861/62, Asociațiunea a avut 728 membri. De aci înainte numărul membrilor a scădut mereu. Înca în anul al doilea, 1862/63, el s'a redus la 442, er de aci înainte niciodată numărul membrilor n'a trecut peste 451, și rar decât s'a urcat peste 300. În anul 1875/76 abia erau 146 membri. Dela 1881 încôce Asociațiunea a început să ia un avânt cevași mai îmbucurător în ce privește numărul membrilor. Astfel în anul, de care vorbim, erau 440 membri; de aci înainte numărul lor a trecut peste 500; mai mulți au fost în anul 1891, er în 1894 au fost 647. De aci înainte numărul membrilor s'a urcat treptat. În 1895 au fost 911, în 1896: 1023, în 1897: 1119, er în anul trecut, 1898, numărul membrilor a ajuns la 1428, cum n'a mai ajuns niciodată până acou. În anul acesta din urmă s'au încassat peste 8000 fl. *taxe de membri*.

Biblioteca în Brașov-cetate. Suntem rugați a aduce la cunoștința publicului nostru, că „Asociațiunea pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași din Brașov” își are localul în Strada Scheilor, unde a fost și mai înainte. Localul stă deschis pentru membri în fiecare Vinere și Duminecă începând dela 2 ore p. m. In același local se află și una dintre bibliotecile ambulante, pe care comitetul departământului brașovean a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a dat-o în administrare comitetului Asociațiunii meseriașilor, er acesta o administrează prin locțiitorul de secretar al său, d-l *Ilie Savu*. Din bibliotecă pot imprumuta gratuit cărți pentru ceteri nu numai membrii, ci ori-ce meseriași și sodal român, precum și ori-ce locuitor român din Brașov-cetate, atât bărbați, cât și dame. Doritorii de-a imprumuta cărți au a-se adresa la d-l *Ilie Savu*, având a-se conforma strict regulamentului prescris pentru întrebunțarea amintitelor bibliotec.

Ofițeri ruși în Viena. Din Viena se vestesce, că o deputăție a regimentului de grenadiri „Kexholm” a sosit acolo sub conducerea prințului rusesc *Argutinski-Dolgorukov* și a descălecat la palat. *Eri Maj.* Sa a primit în audiență deputățiunea, care a predat monarhului un frumos dar din incidentul jubileului domniei de 50 de ani ai *Maj.* Sale. Darul constă din o columnă de piatră siberiană înaltă de 50 cm., în vârful căreia sunt ținuuți un vultur cu două capete din argint, care își întinde aripile peste cele două părți ale columnei.

Bal la Azuga în folosul Ligei. Ni-se scrie următoarele: Comitetul Ligei, secția Predeal, a luat inițiativa pentru aranjarea unui bal cu tombolă, la 30 Ianuarie v. în salonul cantinei fabricii de postav din Azuga, pentru fondul „*Milionului Ligei*”. Pana în prezent această secțiune este unica, care s'a decis a veni dela vorbe la fapte, grație destoiniciei și sentimentelor patriotice atât a membrilor secțiunii, cât și a capacității comitetelor ei, căci toate și-au avut omenii lor de valoare, dela înființarea Ligei. Pentru aranjarea tombolei și colectarea obiectelor, comitetul a făcut apel la d'omnele și domnișorele din localitățile din împrejurime. S'au lansat mai multe apeluri către patrioții români pentru a sprijini această faptă. Comitetul executiv al Ligei și studențimea universitară vor lua sigur parte, probabil și stălpii vechi ai românismului încă vor visita Azuga în sera acesta. Pe lângă toate preparativele s'au luat măsură, ca cei veniți din depărtare să aibă la dispoziție camerele fabricelor de postav și sticlărie, plus trăsuri gratuite. După cât vedem petrecerea acesta promise foarte mult, și merită să fie susținută de totă suflarea românească. Invitații vor fi distrași de musica Reg. VII Prahova, sub conducerea simpaticului ei șef d-l *J. Ebert*. Le urăm cel mai desevêșit succes. — *Spig*.

Fasiunile asupra datoriilor întabulate pe case ori moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, seu rente întabulate pe case și pământuri ale lor, dobândesc un scădământ al dării suplimentare, adevă al aruncului după darea de casă și pământ, decât fac în timpul prescriis de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la 31 Ianuarie st. n. pe blanchetele, ce se capătă la toate primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul orelor de oficiu provăduite cu datele și cu subscrierea de lipsă. La cas de bolă seu ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cine-va n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împiedecat îi stă în drept a face o cerere de justificare, arătând cauzele, pentru care a fost împiedecat și înaintând fasiunea datoriilor sale pe imobile încă până la 15 Februarie a. c. tot la primăriile comunale și la perceptoratele orășenesci. Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n., seu n'a justificat întârzierea ei până la 15 Februarie stil nou 1899, perde avantajul ce i-l dă legea pe acest an, adevă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pământ.

Logodnă. Din Sibiu ni-se anunță logodna d-rei *Valentina Penciu* cu d-l *Dr. Leo Parasca* din Borgo-Joseni. — Adresăm căldurose felicitări tinerilor logodiți.

Cununii. Duminecă în 10 Ian. v. se va celebra în biserica sf. *Episcopii* din Buzău cununia d'șorei *Maria Secleanu* cu d-nul *Alexandru M. Alexandrescu*, inginer. — Urăm fericire tinerei părechii!

gelie. Molitevnicul îl aruncasem în car, când am părăsit Chirileu; din el se cetea apostolul. Așa am slugit St. Liturgie. La eșirea cu darurile pomeniam pe *Episcopul Ioan* și în loc de *Impăratul* pe stăpânirea țării.

Luorurile erau încă dubie, tot mereu ne venea cerculare dela comitat, că au invins colo și colo, că *Alba-Iulia* cât mai curând va fi cuprinsă etc. Acestea toate trebuia să le facem cunoscute poporului și să-l admoniam să fiă supus și ascultător. Tunurile însă tot mereu se aușiau de cătră *Bistrița*, și speranța noastră tot crescea.

Eu mă urisem a mai locui în casă străină. M'am socotit deci să-mi fac o colibă, să-mi aduc preotăsa, și să trăiesc cum voi pută.

Din ce a rămas nears, scândurii soși de p'alan și altele, am ridicat o corantă, nu aveam însă cu ce se o coper. In- unde vestisem încetarea iobăgiei (un- tului), fiind vite puține rămase, a- recsut nisce iarbă mare, mestecată cu goz și trestie. Am m'ant nisce omeni,

au tăiat trestia, au făcut jupi și am început să acoperim.

Era în Iulie, nu știu sigur ziua. Tocmai dădeam cu furca jupi coperitorului, când vine judele *Cergizan Dumitru* și-mi dă o epistolă dela plebanul rom. cat. din St. Paul, acum maior la honvești, cu următorul cuprins: „Cât vei primi acesta, să-ți țin de strictă datorință numai decât a te presenta M. Sale D. fișpan la curtea grofului în St. Paul”. Pun furca jos, îmbrac vestmintele mai de multe ori descrise, în iau scrisorile, cari le aveam și cu bâta în mână, m'am dus la curtea grofului *Haller Ignat* în St. Paul. Urc treptele, pe ambital cel larg mie bine cunoscut, și înaintez spre casa inășilor. Intrând aiol iau un scaun și îl trag lângă masă. Toți păreții erau încărcați cu arme, puști, pistole, săbii, mă așed lângă masă, imi umplu pipa și încep a fuma. Așteptam să vină cineva să mă anunțe la plebanul *Kolosi*. Acesta, de alt-cum, era de origine român din *Sâmsud* de *Câmpie*, cu numele *Frunsa*. Nu preste mult sosese un nemeș de a treia clasă, mie

necunoscut. Nu mă salută nu-l salut, flueră două trei, se duce și peste puțin vine altul asemenea necunoscut. Nici acesta nu m'a salută; asemenea am făcut și eu. Cred că-și împărtășiră unii altora, căci peste puțin vine *Jarmi Sandor*, un domn posesor din *Beșineu* cunoscut mie, și eu cunoscut lui. Ne armat el mă salută, ia de pe cuier o sabie, începe în aer a face exercițiu și mă provocă să iau și eu una să ne duelăm. — „Nu știu, d-le, a mă duela, nu mă p'cep la astfel de lucruri” am d'is, și s'a departat și acesta de unde a venit.

Cam peste un pătrar de oră vine santartea *Gyurița*, cum îi dăceam noi. *Todor Gyurița* om simplu fără învățătură, mă salută și mă întrebă cum mai trăesc și cum am venit în St. Paul, într'un timp așa de turburat. Ii spun, că am venit chemat de plebanul *Kolosi*, și-l rog să mă anunțe. *Gyurița*, s'a și dus numai decât pe ușa de cătră răsărit și peste puțin se întorce și imi spune, că d-l pleban a d'is să merg cătră plebanie. I-am mulțămii pentru ostentelă, mi-a întins mâna, se vedea din fața

lui sinceritatea și părerea de bine, că s'a întâlnit cu mine.

Mi-am luat bâta, am scoborît treptele și pe sărâmpău (un drum între două ziduri) așa numit, am mer- cătră plebanie. Când am ajuns în ulița cea largă a St. Paulului, care era îndesută de omeni înarmați (erau ca la 5000), cum mă uitam la ei cum se exercita.u. iese unul din liniă și vine asupra mea cu pușca trasă. Era fratele acelu săbău *Laji*, pe care-l adusesse Românii St. Păleni în ajunul Crăciunului la lagărul frate-meu în *Bobohalma*. Pe acest nefericit, când s'a strămutat lagărul din Cetatea de Baltă la Șilea, un mișel ôre care l'a omorât. Vine la mine și mă întrebă, ce s'a întâmplat cu frate-său *Laji*. I-am enarat cum s'a întâmplat ou el, și cum că despre mórtea fratelui său nu știu nimic, că și frate-meu a cercețat în zadar să afle pe omoritor, ca să-l pedepsescă. În urma acesta s'a domolit omul. Eu de amenințările lui nu m'am înfricat cătuși de puțin.

Era în St. Paul un Ungur de omenia, *Magyari János*, care fusese la *Recea m*

Versare de sânge și siluire. Marțea trecută s'a întâmplat în comuna *St. Ana* din comitatul Aradului un crunt măcel asupra poporului șvab de acolo. Făcându-se c'o și înainte alegere de primar în contra voinței poporului, acesta s'a turburat în măsură atât de mare, încât lucrurile au ajuns la glonț și baionetă gendarmerescă, cărora li-a căzut jertfă 5 morți și numeroși răniți. Poporul din *St. Ana* a fost ținut în mare iritațiune lung timp și prin împărțirea nedreptă a pașunatului, și mânia lui se îndreptă mai ales în contra realesului primar *Feszl*. La iritațiunea acesta a mai contribuit măsura volnică a fisogăbirului, care a desființat Reuniunea plugarilor șvabi, pe motiv, că ar propaga învățături socialiste. Marți 400 de locuitori din comună, bărbați și femei, au năvălit asupra casei primăriei, unde se afla antistia comunală. Gendarmii, cari au fost chemați în comună, li întâmpinară cu baioneta și glonțul și un crunt măcel se făcû, pe urmele căruia au rămas 5 morți și mulți răniți. La fața locului a eșit o comisiune de investigare și s'a trimis armată pentru a potoli turburarea. — Tot cam în felul alegerii din *St. Ana* s'a întâmplat o altă alegere de primar cu sila în comuna *Comlăuș*, unde fisogăbirul a impus ca primar pe un Neamt, deși poporațiunea comunei e în parte covârșitoare românească. Tărănimea s'a înturiat din pricina acesta și s'a dus la primărie, de unde a dat afară pe primar. Aici însă, mulțămită înțelepciunii preoților și învățătorilor români, lucrurile n'au ajuns la versare de sânge. — Etă rōdele administrației unguresci de prin comune.

Societatea zidarilor români din Brașov a dat Duminea trecută o producțiune teatrală declamatorică în sala dela Hotelul „Orient“ (Central Nr. 1). Acesta a fost a doua producțiune împreunată cu petrecere dela înființarea acestei societăți. Membrii societății și-au dat tōte silințele de-a procura publicului, mai ales brașovechean, o sēră plăcută. Programul producțiunii a fost bogat și variat. În deosebire au succes declamațiunile. „Sergentul decorat“ de pildă și „Jidanul cărăre“, amândouă declamațiuni, au stors plăcerea publicului, care a rēsplătit pe declamatori cu aplause furtunose. Dintre cântări mai bine a reușit „Doina bulevardului“ executată de corul bărbătesc al Societății. Putem spune, peste tot, că în cântări a constatat un progres îmbucurător față cu anul trecut, laudă conducătorului tinerilor membri ai corului societății. Binișor a fost jucată și comedia într'un act „Bătășii politice“ de N. Anghelescu. C'un cuvânt merită tōtă lauda și încurajarea zelul și stăruințele membrilor societății, cari acum pentru a doua-ōră au pășit în public. — În numele societății zidarilor d nii George Zavieri cassar și Ioan Cojocar președinte ne rōgă să arătăm, că au încurs oferte pentru societate dela d-nii: Bran de Lemenyi 1 fl., Tache Stănescu 2 fl., Iorgu Zănescu 1 fl. 50 cr., Dr. G.

Baiulescu 1 fl., Nic. Mocan 1 fl., părintele Maximilian 50 cr., inginer Kertsch 60 cr., Eremias 40 cr., S. Damian 40 cr., N. Balea 60 cr. La olaltă 9 fl. 50.

O nouă agentură a Asociațiunii s'a constituit alaltăeri, 7 (19) Ianuarie, în Satlungul Săcelelor (biserica Ss. Arhangeli) prin d-nii profesori Nicolae Bogdan, și Dr. Ioan Punea, ca delegați din partea comitetului despărțământului I. (Brașov) al Asociațiunii. Poporul, după cum ni-se comunică, a participat la adunarea de constituire în număr mare, în frunte cu zeloșii săi conducători d-nii preoți Alexe și Romul Verzea. Propunerea delegaților, de a se constitui o agentură a Asociațiunii și pentru acea parte a comunei, a fost primită cu bucurie. Adunarea a fost deschisă prin un călduros salut de binevōntare la adresa delegaților, rostit din partea d-lui preot Romul Verzea. Luă apoi cuvântul d-l delegat Nic. Bogdan, care arată chiāmarea Asociațiunii în genere și a agenturilor în special. Se constituie apoi agentura, fiind aclamat ca președinte d-l preot Romul Verzea, cassar d-l I. Butu episcop, ér secretar d-l Aurel Popovici, director școlar. Cu acestă ocaziune s'au înscris și vre-o 23 de membri ai Asociațiunii, cari aprōpe toți și-au și plătit taxele numai decât. Anume, ca membri ordinari cu taxe de câte 5 fl. la an d-nii: Alexe Verzea, Romul Verzea și George N. Popa; apoi membrii ajutători cu taxe de 1 fl. d-nii: Ioan Popa Nițu, Savu Luca, R. G. Aldea, I. Țițeiu, I. Butu, G. G. Mediau, I. Bodeanu, I. Gavet, Dum. Proca, Ión Taras, Petru Mitrea Comșa, Aurel Popovici, Ioan Páltania jun., Ión G. Popa, Vasile I. Taraș, Coman Storian, Dr. Petcu, I. Eftenia, R. Chesea și Aldea Aldea. După înscrierea membrilor, d-l Alexe Verzea mulțumi bunului popor pentru interesul arătat și pentru sprijinul ce-l dă Asociațiunii.

Din Babța, în comitatul Sălăgiului, ne trimite d-l învățator Gavril Aluășiu o corespondență, în care ca răspuns la scirea împărțită în numărul dela 1 Ianuarie n. al „Gazetei Transilv.“, face îmbucurătoare constatare, că între dsa și d-l preot decolo Petru Pop există și a existat în tōtdeauna cea mai frumoasă armonie. Acestei bune înțelegeri și lucrări comune este a-se mulțumi tot ce s'a făcut în Babța. Înainte cu 5 ani s'a înființat acolo „Societatea de cumpătare“; d-l paroch Petru Pop prin predicile, vorbirele și exemplul său a lucrat cu multă bărbăție la înființarea și înflorirea ei, așa că fondurile de lucate și bani numai dēnsului sunt a se mulțami. Ce privesce „Societatea junimeii“, al cărei conducător e d-l învățator Aluășiu, acesta de asemenea are a mulțumi fōrte mult d-lui preot Pop, care pōrtă cel mai viu interes față cu ea, îndemnând poporul să o sprijinească și premergând însuși cu exemplura. La ședințele societății încă a luat parte cât numai s'a putut, și numai când a fost

impedat de bóla îndelungată a soției sale n'a luat parte. Din acestea, dice d-l Aluășiu, se pōte convinge on. public, că d-nul Petru Pop e luminător adevărat al poporului și că fără dēnsul nu s'ar fi făcut în Babța, ce s'a făcut. Luăm cu plăcere la cunoștință aceste constatări și dorim, ca asemenea armonie să domnescă între preoții și învățătorii noștri pretutindenea, căci pe cât timp aceștia nu vor lucra împreună și în bună înțelegere, cu greu vom puté vedé un adevărat progres în comunele noastre.

Corăbii pe sub apă. De curēnd s'au făcut în Franția nisece admirabile încercări, de-a călători pe sub apă cu nisece corăbii, ce au fost născocite de curēnd de către Francesul August Zédé. Încercările au succes de minune. Cu ajutorul nouelor corăbii s'a putut face călătoria pe sub apă dela Toulon la Marsilia. Avantagiul principal al nouelor corăbii stă în aceea, că sunt scutite de ochii inimicului. În timp de rēsbouit ele își fac pe sub apă drumul după plac, fără a fi vedute de inimic. Când nici nu gândesci, corabia apare de sub apă în mijlocul inimicului, descarcă tunurile și apoi din nou se adēnecese sub apă. Lucrul acesta însă se petrece atât de repede, încât inimicul n'are timp nici măcar să-și îndrepte tunurile asupra corăbiei, căci ea dispăre momentan. Singura scādere a nouelor corăbii este, că umblă prin întunec și cei ce sunt în ele nu prea vād cele ce se întâmplă în jurul lor. Inventatorul Zédé se silesc acum să afe un aparat optic, cu ajutorul căruia cei din corăbia să pōtă vedé și pe sub apă.

Concert. Musica orășenescă va concerta mâne sēră, Duminecă, în sala otelului „Europa“. Începutul la 7½ ore. Intrarea 30 cr.

Cadou de anul nou. Din Brăila se anunță, că locuitorul Iorgu Gheorghe, de pe strada Griviței, a fost bine-cuvēntat de anul nou: soția sa Maria l'a fericit născându-i trei băieți, tus-trei frumoși și sănătoși. Fia-care copil cântărește trei chilogramme și 40 grame.

Frigul în America. Un frig ne mai pomenit a dat în ierna acesta peste Americani dela mēdă-nōpte; și e lucru ciudat, că în același timp în Europa temperatura e fōrte domólă. Ierna s'a început în America de Nord de cu vreme; viscole de zăpadă au fost pretutindeni, la nord și sud, și au stricat mult, mai cu sēmă plântățiunilor. Acum însă frigul e nespus de mare. În 10 Ianuarie st. n. frigul în New-York a fost de 17 grade R. Dér în alte locuri, unde vremea n'a fost senină și sōrele n'a rēsarit de loc, frigul s'a urcat și mai mult. Așa la Saratoga a fost de 27, la Plattsburg de 31, la Winnipeg chiar de 43 grade R. Școlile sunt închise. Multe persoane au înghețat și vitele au perit cu ghiortura. Între sērăci domnesc o lipsă nespūsă. — La cataracta Niagara ierna acesta

a făcut minuni. Cataracta a înghețat în tōtă lățimea ei și sub pătura de ghiață minunat formată curge curentul murmurând spre veltori, cari încă au înghețat. La Niagara, unde după încetarea frigului celui nespus de mare vor merge trenuri separate, se clădesce acuma un castel de ghiață. Și în Montreal s'a pus în lucrare clădirea unui palat de ghiață.

Daruri pentru masa studenților din Brașov.

Pentru înființarea mesei studenților, la care scolarii români sērăci dela școlile noastre din Brașov să pōtă căpēta mâncarea gratuit, au sosit și în săptămāna acesta daruri frumoșe dela diferiți bărbați generoși și de inimă. După dările de sēmă publicate pără acum în djarul nostru de d-l director gimnasial Virgil Onițiu, inițiatorul principal al acestei frumoșe idei, suma darurilor făcute în acest scop dela Crăciun înocē se urcă cam la 1000 fl. Sume mai însemnate au sosit în săptămāna acesta dela d-nii: M. G. Stănescu, Brașov 20 fl.; Const. Alexiu, fost elev al școlilor noastre, ér acum avocat și deputat în România 200 lei (94 fl. 60 cr.); Tache Stănescu, Brașov 50 fl.; „Oravițana“, societate de acții în Oravița, 25 fl. etc. Astăzi mai primim dela d-l director Onițiu următoarea listă de contribuiri:

Brașov, 9 (21) Ian. 1899.

Pentru masa studenților au mai intrat: Dela D-l Vas. Dan, oficial de postă în Mezōtelegd (Bihor) și D-l Ioan Bibescu, proprietar tot acolo, câte fl. 1.50 dela fiecare; dela fostul elev al școlilor noastre D-l Moise Micu, preot în Poiana Mărului fl. 2 și dela un alt fost elev al nostru D-l Ioan Mandaiu iun., proprietar în Dobrogea fl. 2. — Suma fl. 7.

Primescă binevoitorii donatori cele mai călduroșe mulțămite.

Virgil Onițiu,
directorul școlilor
medii gr. or. române.

Producțiunea corului din Brașovul-vechiu.

Brașov, 8 (20) Ian. 1899.

Cei ce au luat parte la petrecerea poporală împreunată cu concert și teatru, ce s'a arangiat din partea nouului cor al bisericeii române gr. or. din Brașovul-vechiu Mercuri sēră, diua de Boboteză, în sala otelului „Nr. 1“ din loc, au trebuit să rămână încantați de progresele, ce le-a dovedit tinerimea română din acest suburbiu al orașului nostru după o stăruință de abia 6-7 săptămāni.

Coriștii, în număr de vre-o 58 (28 bărbați și 30 femei), sunt recrutați mai ales din clasa agricultorilor și meseriașilor. Deja la prima pășire pe bină ei au făcut o

mult timp arendator-crișmar. Acesta după-ce-și făcuse stare și avere, s'a mutat în St. Paul, și acum locuia în casa fostului căpitan Moso Simeon, un Român, om de frunte, pe care cătră primăvara anului 1849 Szilagy Lajos solgăbiru, l'a omorit prin argații săi. Sub absolutism l'au desgrupat și vizitat, dér lucrul s'a făcut mușama. — Magyari era hadnogi. Fiind casa lui în apropierea plebaniei, am intrat în ea, muierea lui era singură, m'a primit cu tōtă bunăvoința. S'a minunat, cum de am utedezat să viu în St. Paul. Ea mi-a pus mâncare, pâne și brănză și un pătrar de vin. Abia am isprăvit cu mâncarea și ore-cine bate în ferēstră, întrebând, că aici e popa din Chirileu, să vină de grabă la curte. Mi iau rămas bun, am plecat și abia am făcut 50 de pași, când etă că vine alt espres, ca să grăbesc. Când eram la clopotniță, vine al treilea, pe când suiam scara al patruea, Nyito Farkas. „Grăbescă că te așteptă“ mi dīse. Am urcat scara și prin casa servitorilor, spre rēsărit, întru în sala cea mare numită „koczás ház“, unde erau ca 60-70 domni. Fac un compliment, caut împrejur

să vād pe plebanul; el era de-a drēpta intrării, avea o barbă cât o mătură. Mai înainte se purta ras, ca preoții rom. cat. Nu dice nici un cuvânt, ci mi face semn cu capul spre ușa cătră nord și Mureș. S'a ales dintre domni unul mititel, sprinten, îmbrăcat în nisece haine de pânză de in, cu pantalon de pânză tivit cu tricolor unguresc. Era nearmat. Intră pe o rēsă spre nord într'o cabină mititică, eu întru după dēnsul. El se întorče, pune zăvorul la ușă, și stă în mijloc. Fū fișpanul Cetății de Baltă, Bánfi János; mē fīntesce cu ochii în frunte, eu de asemenea, numai cât el s'a uita în sus fiind mititel, ér eu din contră înalt, căutam în jos drept în ochii lui, de unde nici că i-am luat în tot intervalul.

Mē agrăiesce: „D-ta ești popa din Chirileu, acel om de nimica“. — „Eu sunt popa din Chirileu, dér că sunt om de nimica o resping dela mine“ am răspuns. „Eu am venit să fiu benignisat, și de voi fi făcut lucruri demne de pedepsă, să-mi iau drēpta-mi rēsplătire“. — „Ba că ești om de nimica, ești hoț și tâlhar și încă cutezi a dice, că nu ești om de nimica?“

Apoi dă una cu piciorul în padiment. „Ai rēscolat tōtă țera asupra noastră a Maghiarilor“. — „Prea mare om mē faci Măria-ta, că eu am fost în stare a rēscola tōtă țera în contra D-vōstră?“ — „Dér în 4 Sept. anul trecut, când cu cosemnarea tinerilor la recrutație, pentru-ce ai oprit să nu dea omenii recruți pe sēma Ungurilor?“ — „Eu, d-le fișpan? În tot intervalul cât a fīnut esecutiua am stat în mijlocul d lor comisari; dēcă mē simțiam vinovat, m'ăși fi dat în lături, sciindu-mē însē nevinovat am rămas între ei fără a fi bănuit“. — „Dér tâlharul acela, fratele D-tal, unde este, unde se mai ține?“ — „Am primit când eram în Săcărimb dela dēnsul o scrisōre din Timișoara, în care-mi sorie, că s'a dat în partea Ungurilor“. — „Sē pōte?“ — „Așa mi-a soris“. — „Ai scrisōrea?“ — „Nu, o am nimicit'o să nu se compromită“. — „Ba sciu eu de ce ai venit; ai auzit, că sosesc Muscalii și te-ai grăbit, că precând vor sosi să fii acasă, ca să-i ațîți și pe aceștia asupra noastră“. Dicend aceste a mai dat cu piciorușul lui în padiment. Dēcă vin Muscalii nu sciu. Eu în 16 Maiu am înaiu-

tat suplica la comisarul țării St. Iványi; nu se pōte să fi auzit pe atunci despre venirea Muscalilor“. — „Ba vin de bună sēmă“, a dīs punēnd mâna pe umărul meu. — „Tocmai bine“ gândeam. — „Însē nu te bucura“, imi dīse, „Muscii or fi în otarul Chirileului și eu atunci te ridic pe furci“. — „De oi fi vrednic M. Ta“ am dīs. — „Dér încă nu ești vrednic, dīci?“

Eram resolut la tōte. Deja atunci, când zăvorise ușa, mi propusesem, că de voi simi rezultat nefavorabil, îl iau cu o mână de grumați, cu alta de fundul nădragilor și hait cu el pe ferēstră deschisă din etagiu. De propusul meu n'am avut lipsă. După acest dialog, fișpanul mai scrută scrisorile, ce le avea în mână, apoi a început cu blāndețe a mē tracts, de unde am conchis, că nu-și va esercia puterea sa asupra-mi. Întru atāta îl pătrunsese în privirea, că lui îi era mai rău în inimă, ceea-ce a și mărturisit'o, când întru adevăr au venit Muscalii.

(Va urma).

impresiune deosebit plăcută, prezentându-se în cea mai frumoasă ordine. Dama tôte erau în obiceiul lor port național.

S'au cântat două coruri bisericesti („Unule născut“ și „Sfânt“), compoziții ale d-lui dirigent T. Popovici, prin care delacerea publicului, manifestată prin repetite și îndelungate aplause. Mult a plăcut apoi cântecul popular „Bagă Dămne luna 'n nor“, în care s'a distins ca solist, cu vocea sa dulce și plină, d-l Nicolae Balea. La stăruința publicului, o parte din această piesă a trebuit să fie repetată. S'au cântat în fine încă două piese, anume un drăgălaș cântec bănățen, (Fôie verde pup de crin), arangiat pentru cor mixt de d-l T. Popovici. E un cântec lin, idilic, față cu care, ca un contrast plăcut, a urmat „Mama Anghelușă“ cu acordurile sale pline de umor.

Tôte piesele au fost executate cu un succes surprinzător și publicul nu mai înceta a-și arăta mulțămirea sa prin aplause furtunose la adresa coriștilor și mai ales a zelosului și vrednicului lor dirigent, d-l profesor de muzică T. Popovici, care într'un timp atât de scurt a fost în stare a compune acest cor. D-sa a primit căldurose felicitări pentru succesele dobândite.

Printre cântări și muzică a urmat și o declamațiune comică bine reușită, din partea d-lui Dumitru Căpățînă. D-sa, ajutat de o voce puternică, a declamat poezia „Cine-i Nuhâm?“ de Speranță, predându-o bine și producând mult haz.

În fine s'a reprezentat hazlia comediă „Medicul fără voce“, de Molière, prin d-nii: Constantin Voicu, Dumitru Jaliu, Nicolae Balea, Nicolae Samoilă, Ioan Bratu, Ioan Țiței, Ioan Aldea, și d-rele: Paraschiva Moldovan, Maria Jaliu și Mina Voicu. Peste tot teatrul a fost bine și cu efect jucat. În rolurile mai grele s'a distins d-l Nicolae Balea, care ca doctor fără voce făcut mult haz.

După producțiune s'au jucat „Călușerul“ și „Bătuta“ de 11 tineri îmbrăcați în frumosul nostru costum național. Petrecerea, ce a urmat după aceea, a fost cât se poate de veselă și animată, continuându-se până către ziua. Public încă a fost mult, ceea ce a făcut, ca petrecerea să aducă un frumos venit pentru fondul corului. În pauză coriștii s'au intrunit toți la o masă comună, amuzând publicul prin frumoase cântări și rostindu-se mai multe toaste în sănătatea părintelui Maximilian, a d-lui dirigent T. Popovici, a d-lui prof. Ciorogariu, care a binevoit a lua asupra-și sarcina de-a conduce corul în biserică, apoi coriștilor etc.

Românii brașovecheni pot fi mândri, căci au făcut un frumos pas înainte. Ajute Dumnezeu, ca să-i vedem mergând tot pe această cale.

X.

Un învățator harnic.

Boziaș, 19 Ian. n. 1899.

Onorată Redacțiune! Cred, că fac un serviciu plăcut onor. cetitorilor, când le aduc la cunoștință în cele următoare câteva lucruri frumoase din comuna noastră Boziaș, în comitatul Târnavelor.

Abia în Novembre anul trecut a venit aici, ca învățator, d-l Georgiu Săbău, un tânăr harnic și plin de inimă pentru binele și înaintarea poporului. Îndată cu începerea anului școlastic, densusul a grupat în jurul său tinerimea din comună, înființând un cor de adulți, care în timp de cinci săptămâni a și dovedit un progres foarte îmbucurător. Nu se poate spune, ce plăcută surprindere ni-a făcut în săntele sărbători ale Născerii Domnului, vedându-l în mijlocul tineretului în sănta biserică executând cântările s-tei liturgii în două voci atât de bine, încât numai spre laudă și onoare îi pot servi.

Deși i s'au pus regretabile pedeci în îndeplinirea acestui lucru atât de salutar, prin descurajarea tinerimei de-a se mai aduna la cântări, și încă din partea celei mai competente persoane, carea ar trebui ca în astfel de împrejurări să dea ajutor învățatorului, totuși d-l Săbău n'a

descurajiat, ci a mers înainte tot cu mai mare zel, așa că tineretul, pe lângă cântările bisericesti, a mai învățat și câteva poezii de-ale noastre, și colinde.

De-odată cu înființarea corului, bravul învățator și-a pus de gând să înființeze și o bibliotecă pentru popor. Pentru crearea mijloacelor, densusul a venit la ideea, ca în ajunul Crăciunului să meargă cu coriștii în comuna vecină Dicio-Sân-Mărtin la colindat, de unde a încasat de pe la familiile fruntașe 8 fl. pentru înființarea bibliotecii.

În ziua de Crăciun a voit s'umbles și în comuna noastră la colindat, dăr aci și cu această ocaziune i s'au pus pedeci. Abia prin stăruința d-lui învățator pensionat Nicolau Costea și a poporeanului Stefan Roman, li s'a dat drept de a colinda și prin comuna noastră. De aci încă au primit 7 fl. 50 cr. bani, și în preț de 3 fl. 60 cr. colaci și carne. Astfel suma totală adunată din colindat face 19 fl. 10 cr., din cari 3 fl. 50 cr. s'au dat coriștilor în sărbători, și 15 fl. 60 cr. se află depuși la d-l învățator în pensiune Nicolau Costea, până ce se vor procura cărțile pentru bibliotecă. Așa cred, On. Redacțiune, că astfel de fapte ar fi vrednice de imitat și de cântări alți domni învățatori. D-lui Georgiu Săbău îi doresc zel și succes, ca să poată înfrunta greutățile cu cari sunt împreunate astfel de încercări. D-sa a dat dovadă, că și în cea mai săracă comună se pot face lucruri frumoase, decât este om drept, conștient și pricepător, care să pună lucrurile la cale și să însuflețească pe popor.

S. R.

Producțiunea din Codlea.

Codlea, Ian. 1899.

Societatea de lectură română din Codlea, opid în apropierea Brașovului, a arangiat a doua zi de Crăciun o producțiune teatrală-musicală, al cărei rezultat moral și material a fost foarte îmbucurător. Programul zilei s'a început cu piesele musicale executate de corul studenților octavanilor dela gimnaziul public român din Brașov, sub conducerea dibaciului dirigent Vladimir Banciu, octavan. Piesele musicale executate cu mare precizie și esactitate au stors admirațiunea publicului român și în deosebit a inteligenței sășesci, care în număr considerabil a luat parte la producțiunea din Codlea. Unele piese din program atât de mult au încântat publicul, încât bravi studenții au fost nevoiți să repeteze unele puncte și mai cu seamă acelea, cari atingeau cordele inimii Românilor. Efectul cel mai mare l'au avut cântecurile populare: „Fost' ai lele“, „Tot ți-am dăis mândro mă duc“ și „Fôie verde de trifoi“; tôte compoziții originale de ale harnicului profesor T. Popovici. Mare merit se atribuie d-lui profesor T. Popovici din acest punct de vedere, care cu un neobosit zel lucră pentru propagarea muzicii populare. Scurt dăis, tôte piesele musicale executate de bravi octavanii au fost însoțite de cele mai fortunose aplause.

Declamațiunea: „Trei Dămne și toți trei“, studiată foarte bine de octavanul D. Stoica, a fost predată cu mare succes. Momentele psihologice au fost studiate și observate cât se poate de bine.

Declamațiunea comică: „Țiganul la miere“, predată de G. Tocitu, octavan, a fost, după părerea mea, culmea programului din acea sără. D-l G. Tocitu, care dispune de un eminent talent în această privință, a produs prin declamațiunea d-sale în auditori atât haz, încât a fost silit să apară din nou pe bină cu a doua declamațiune, care de asemenea a stors admirațiunea publicului ascultător.

Partea a doua din program a format-o comica piesă „Cărlanii“, jucată de d-nii învățatori: Terențiu Popovici și Anania Boldor și 2 fete de țeran, al căror nume mi-a scăpat din memori. Deși pe d-nii învățatori mari jertfe i-au costat, până când au putut face pe moș Terinte și pe cele 2 fete de țeran, ca să străbată cât mai adânc în spiritul piesei, cu tôte acestea piesa „Cărlanii“ a reușit cât se poate de bine.

Rolele d-lor învățatori și în special rola: feciorul boerului — jucată de d-nul Terențiu Popovici, teol. abs. — a fost interpretată admirabil. Ceilalți din urmă încă și-au achitat rolele binișor.

După terminarea producțiunii a urmat dansul, care cu o animațiune deosebită a durat până în zorii de zi. O petrecere așa animată în puține locuri am văzut. Îți era mai mare dragul să privești frumoșele costume naționale ale fetițelor române. Frumoșele costume naționale au produs o bună impresiă asupra Sașilor din opidul Codlea, cari în număr considerabil au luat parte la producțiune.

Publicul străin încântat de rezultatul producțiunii, s'a îndepărtat pe deplin mulțămît.

Laudă se cuvine d-lor învățatori T. Popovici și A. Boldor pentru succesul producțiunii, cari cu un neobosit zel au lucrat pentru buna reușită a petrecerii.

Iodișor.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1899

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șese luni 6 „
pe trei luni 3 „

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci,
pe șese luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonamente numai la numărul popular de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șese luni 1 „

Pentru România:

pe un an 8 franci,
pe șese luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei.“

Lupta contra unui dușman primejdios.

Proclamațiunea unui bătrân sătean din Tirol.

Înainte cu câțiva ani, un sătean cinstit din Tirol a publicat o proclamațiune prin gazete. Cine își ia ostenela să o citească totă, se va convinge, că merită a se ceti și ați mai bine decât ori când. Etă proclamațiunea:

„Iubiți compatrioți! Ce-am face noi, Tirolenii, decât ni-ar căde ca din senin un dușman de undeva, voină a ne atrica tôte orânduile cele bune, furând, nimicind și ardând tot ce-i stă în cale, și tiranisând și uci-gând pe ômenii, ce i-or căde în mână? Am sta ôre cu mâinile în sin și am privi cum inimicul nimicește tot? — De sigur nu! Furiș și de cutezanța lui am apuca ce ni-ar căde în mână și cu puteri unite l'am alunga din țără. „Sus contra dușmanului!“ De sigur, că așa ar striga tot patriotul, din casă 'n casă, din sat în sat, din deal în deal și din vale 'n vale; și cine ôre s'ar retrage dela o asemenea faptă eroică?

Veți cugeta: Ôre ce vré să dăic moșneagul acesta cu vorba lui despre un dușman străin? Este dără tocmai pe cale un asemenea dușman?

Iubiți compatrioți! Îndată mă veți pricepe mai bine. Priviți, în Tirol s'a furișat de mult un dușman afurisit, un dușman, contra căruia nu-i lipsă să apucăm arme uciștore, că și el e de alt soi și armele sunt altele, nu ca ale răsboinicilor. Și acest dușman e incuibat deja în tôte satele și orașele noastre, chiar și în cătunele cele mai mici din afundimile văilor și din creerii munților. El demoralizează tineretul și-l duce la tôte păcatele și fără-de-legile; el ruinează bărbații și femeile și aduce familii întregi la lipsă și sărăcie; el ruinează bunăstarea patriei noastre și din an în an face miseria tot mai mare pe tot locul. Da, bôla, ce a adus'o acest inimic în patria noastră e atât de îngrozitor, încât siliți s'au vădut păstorii noștri sufletești, episcopii și preoții, a se gândi cu inima intristată la mijloc, cum ar pute desarma pe acest dușman, cum l'ar pute face mai puțin primejdios. O, de s'ar arăta Tirolenii și față de acest dușman dinăuntru atât de viteji, cum s'au arătat în luptele săngerose, ce le-au purtat contra inimicilor din afară, ori de câte-ori și au vădut patria amenințată!

Durere, tocmai față de acest dușman sunt mulți, foarte mulți Tirolezi cu totul orbi. În loc de a combate pe dușman cu tôte puterile, îl iubesc ca pe sinul mamei lor, ba unii i-se închină ca unui idol, atât îl au de drag.

Iubiți compatrioți! Acum puteți sci, cine este dușmanul, care face între noi atâtea perdei și devastățiuni. Este aturisitul de vinars. Contra acestui dușman este îndreptată prima mea proclamațiune și vă dăic cu vorbele scripturei: „Să luptăm contra lui, ca să nu ne nimicim toți!“

Intr'adevăr, nimenea nu e în stare a zăgrăvi tristește urmări, ce se revărsă peste capetele pătimășilor beutori de vinars. Un om foarte învățat (Shakespeare), care a avut multe experiențe și cunoștințe de ômenii, dăice: „Vinarsul, e diavolul între beuturii, isvorul multor rele spirituale și corporale, beutura mortală a miseriei și a relei cunoștințe și cauza principală a nenumeratelor păcate.“

Și ce dăice acest om învățat, e adevărat, Ascultați numai: ați voesc să pun înaintea ochilor voștri numai un singur rêu, pe care vinarsul îl aduce dăilnic cu sine, adevă dauna cea mare ce o causază sănătății și vieții.

Am cetit odată o carte, care tracteză despre stricăciunile pricinuite de vinars. În cartea aceea, între altele era și o icônă, care reprezenta patru beutori de vinars stând la o mesă, pe care era sticla cu vinars și păhăruțele. Lângă ei sta mórtea cu o citeră în mână cântând beutorilor de vinars următorul cântec:

„Vinarsul, dragii mei ômenii,
Face-vă pe voi neômeni;
Cu cât îl veți bea mai mult,
Cu atât vieța v'ô scurt;
Ați îl bei, riți, ești voios,
Măne 'n iadu 'ntunecos,
Te duc mei bețivule,
Cu oosa-ți ciunt dăile.“

În această icônă dără era arătat, că vinarsul nimicesce vieța și sănătatea ômenilor, ca să se răstorne în grôpă cu atât mai curând, cu cât mai mult îl vor gusta. Și în adevăr așa este; vinarsul ruinează sănătatea și vieța și omăra pe om înainte de vreme. De aceea nici un doctor învățat nici nu numea vinarsul altcum, decât „apa morților“, de-ôre-ce el era pe deplin convins, că dăilnic și necumpătata gustare a lui omăra pe om înainte de vreme. Și alt medic învățat dăice: „Vinarsul e un foc, care consumă vieța omului într'un

mod îngrozitor și face din corpul omenesc un institut de ardere". Aceste păreri despre vinars sunt ale doctorilor celor mai pricepuți, și toate sunt adevărate; toți cu un glas adevărat, că necumpătata beutură de vinars strică tuturor beuturilor, dăru cu deosebire omenilor tineri le ruinează sănătatea și viața împingându-i în mormânt înainte de vreme.

Și cumcă în adevăr așa este, ni-o arată experiența de toate zilele în nenumărate cazuri. De câte-ori nu aușim dicându-ne: „Cela și cela ar fi mai putut trăi, decât nu și-ar fi beut el singur viața, cum bea copilul laptele cel dulce!" — Cât de des aușim dicându-se: Celuia și celuia nu-i mai ajută leacurile, de el nu se mai lăgă nici un leac, că înăntu tot e putred de atâta vinars, ce a turnat în el!" De câte-ori nu vedem omenii, cari și-au pierdut cu totul muntea și judecata, și decât în-trib după cauză, și-se răspunde: „Nu-i nici o minune, că până era sănătos, bea vinarsul ca porcul lăturile cele mai bune". Da, nu esageriez, ci spun curatul adevăr când dic: Multe mii de omeni ar fi trăit mai mult, decât s'ar fi reținut dela afurisitul de vinars!

Nesațioșii beutorii de vinars sunt în adevăr ucigașii propriei lor vieți, sunt sinucigași, și decât mai duc și pe alții la această patimă, atunci sunt și omoritorii aceluia! Și totuși aș sunt atâția, cari iubesc această otrăvă ca pe un idol, și o dau cu ridicata pe grumați la vale, ca și când ar fi cea mai bună, mai sănătoasă și mai nevinovată gustare!

Ce vor ști ore răspunde această înaintea lui Dumnezeu sfântul, după ce ei înșiși își scurtază viața?!

Ași dorii, ca toți aceia, cari intr'atâta iubesc vinarsul, să-și aducă aminte, că și ei vor trebui să stea odată înaintea scaunului dreptului judecător. Și este știut, că ei și-au scurtat viața prin păcătosul de vinars, care cu 10, care cu 12 ori cu mai mulți ani. Ei sunt așa-dăr omoritorii vieții lor proprii și vin înaintea scaunului de judecată înainte de terminul, ce li-l' pus Dumnezeu. Ce cugetați, ce va dice cătră această dumnezeiesc judecător?

Da, vinarsul este și rămâne un venin stricăcios, care cu încetul ruinează viața, și cel ce dice, că vinarsul nu-i strică, ci-i folosește, de ore ce îi întărește și înprospătează puterile corporale, e chiar așa înșelat cu minciuna, precum diavolul minșind a înșelat pe Eva în paradis dicându-i:

„Nici vorbă că-ți muri, de veți mânca din pomul cel oprit, din contră, veți fi mari ca Dumnezeu. Tot omul știe, cât adevăr a fost în vorbele diavolului, și Eva a trebuit scump să plătescă, încrederea, ce și-a pus-o în vorbele diavolului. Și chiar așa vor trebui mai curând ori mai târziu să sufere toți aceia, cari acum se încred prea tare în laudele vinarsului, și gustă prea mult din această otrăvă stricăciosă. Așa vor trebui să plătescă mai întâiu cu pierderea sănătății și a vieții lor și cu o grea răspundere înaintea scaunului Judecătorului dumnezeesc!"

Ne îngrozim când aușim, că cutare ori cutare și-a făcut însuși vre-un rău, când aușim, că cutare ori cutare s'a spândurat, ori că și-a înșept un cuțit în inimă, ori că s'a înecat. Știm, că o astfel de faptă este o grea vătămare a lui Dumnezeu, și că un asemenea sinucigaș și a creat o grea sorte pe vecl. Și totuși se nu ne îngrozim tot atât de tare, când vedem, că atâți omeni își scurtază viața prin vinars? Ori dără înaintea lui Dumnezeu nu e tot atâta, decât își scurtază cineva

viața odată, seu pe rând? Ore unul care pe încetul își scurtă viața, nu-i înaintea lui Dumnezeu, chiar așa un sinucigaș, ca și unul care se spândură și deci dat pedepsei eterne? O, de ar lua odată la inimă vorbele acestea toți cei ce sunt dați beuturii de vinars!

Ar trebui să se pună pe fiă-care cărciumă câte-o tablă neagră și pe ea un cap de mort cu inscripția: „Ospătăria la morțe". Ar mai trebui să se scrie pe această tablă cu litere galbene ca pucioasă: „Aci locuesce unul care omorâ sănătatea, viața și fericirea altor omeni, căci el, celor ce vin la el, le dă să bea un venin, pe care mai trebuie să-l și plătescă scump".

Să luptăm deci cu toții în contra vinarsului, ca să nu ajungem în prăpastie!

Sunt lucruri vechi acestea și decât totuși le înprospătez în memoria cetitorilor, este, că cele spuse de bătrânul Tirolez se potrivesc ca ou cu ou cu cele ce le vedem la noi, numai că la noi nu toți luptă contra lui, ci durere mai mulți sunt cari luptă pentru el. Datorii am fi toți cu toate puterile să luptăm contra vinarsului, toți fără deosebire de rang și stare, că de-opotrivă cădem jertfă lui, de-opotrivă ne ruinează la toți viața și sănătatea, și cinstea, și averea, de-opotrivă apasă asupra tuturor ca o ghiață mărunță asupra podelelor fragede.

I. Pop Reteganul.

Corespondența „Gaz. Transilvaniei".

Bod, 3 (15) Ian. 1899.

St. D-le Redactor!

Sămbătă în 2 l. c. am asistat la producțiunea teatrală musicală arangiată de corul plugarilor români din Bod. Prestațiunile acestui cor au fost de totă lauda, cu atât mai vârtos, că după cum sunt informat, nu e înșinat de mult și el totuși a trecut peste greutățile începutului; între membrii coriștii am aușit voci pline, frumoșe și bine dezvoltate. Punctul prim din program a constat din doi numeri: a) „Himnul de serbare" de A. Podoleanu, cor miost, o cântare bine succedă și b) „Patru păstori" colindă arangiată pentru cor de bărbați de T. Popovici, de asemenea a reușit pe deplin.

A urmat apoi opereta într'un act de V. Alexandri. „Paradisierul", care prin conținutul ei moralisator e foarte acomodată pentru popor, și a fost predată cu un succes strălucit. Foarte bine și-a jucat rolul Dșora El. Mereș, ca Florica, care prin gesturile naturale și ținuta nesilită, naturală, a dovedit multă dibăciă. Tot asemenea și D-l G. Crivăț în rolul lui Florin a jucat cu succes deplin dovedind, că nu pentru prima-dată s'a urcat pe scenă. Rolul paradisierului l'a avut un tiner meseriaș român, care încă promite a deveni un bun diletant.

Cu aplause furtunose din partea publicului s'a încheiat această frumoșă operetă fiind rechiamați tinerii diletanți și siliți a repeta cântarea finală. Au urmat apoi încă 2 coruri bărbătesci: „Fioie verde de trifoi" de T. Popovici și „Cântec ostășesc" de Eus. Mandyceschi, cari asemenea au fost primite cu vii aplause. În fine a urmat jocul vesel și în pausă diferite cântări esecutate de tinerimea din loc cu cea mai mare esactitate.

Corul plugarilor din Bod, înșinat după modelul corurilor de plugari din Bănat, peste tot s'a achitat cu demnitate de datoria luată asupra-și. În pausă 7 tineri din loc în costume frumoșe se produsera cu cunoscutul „Călușer", care asemenea a fost jucat esact. Pot fi mândri coriștii din Bod, că au fost în stare a amusa și delecta publicul din loc și împrejurime, făcându-l să petrecă o séră plăcută în comuna lor. Numai așa, cu curaj înainte, iubită tinerime, cercetați orele de probe, ce singuri vi-le-ați impus, cu punctualitate și veți auși încă multe bune și frumoșe lucruri vorbindu-se despre voi.

Ași fi neconștientos, decât n'ași face amintire despre autorul intelectual și despre întemeiatorul și conducătorul acestui cor. Tinerul preot și învățător Vasile Mereș este persoana, căreia în prima linie i se cuvine lauda serei. D-sa n'a cruțat nici timp, nici ostenelă, nici jertfe de tot felul cu întemeierea corului și ca „dascălii fără de arginți" s'a pus cu totul în serviciul poporului, al cărui fiu este, ca astfel să-l ridice la nivoul, ce i-se cuvine, și să-i ridice prestigiul în fața străinilor, ceea-ce i a succes de minune. Onore lui!

Multe lucruri bune s'ar mai pute face în Bod cu acest popor bun și deștept, decât ar domni dragostea și buna înțelegere între conducători, și decât cei chiamați, toți și ar pune puterilor în serviciul înaintării — ceea-ce cu dor se așteptă.

Pr. . . .

Producțiuni și petreceri.

În Sebeșul sâseș se va da o producțiune declamatorie-musicală, Duminecă în 10 (22) Ianuarie c. în sala cea mare dela hotelul „La leul de aur". Începutul la 7 ore s'era. Intrarea de persoană: locul I. 70 cr., locul II. 50 cr., locul III 40 cr. Venitul curat e destinat în scop filantropic.

Program: 1) „Etă ziua triumfală", cor mixt de V. Humpel. 2) a) „Politică", poezie de G. Coșbuc. b) „Numai una", poezie de G. Coșbuc. 3) „Țiganul voinic", de Teodor Speranță. 4) „Brăul popilor", cor mixt de G. Musicescu. 5) „Despot Vodă" — Actul II, scena I și II de V. Alexandri. 6) „Herșcu Boccegiul", de V. Alexandri. 7) „Cântec final" cor mixt de Kreutzer. După producțiune urmază dans.

*

Inteligența din Șinca-veche va arangia Duminecă în 22 Ianuarie n. c. în sala școlii confesionale o producțiune teatrală. Intrarea: 60 cr. de persoană, ér în familiă 50 cr. Venitul e destinat în favorul școlii locale. Ofertele marinimose se vor chita în public.

Se va reprezenta piesa „Râmășagul" de Alexandri prin d-nii: Octav. Pop, d-na Iosefina Fulicea, d-șora Victoria Pop, George Sas, d-na Vêrsavia Bârsan. — „Rusalilie", de Alexandri, se va reprezenta prin d-nii: E. Crișian. A. Moldovan. A. Pop, d-șora I. Bârsan, G. Sas, S. Bârsan, d-na Iosefina Fulicea. După producțiune joc.

Literatură.

Un capitol din Contabilitatea duală de I. C. Panțu, prof. la șoola comercială superiôră din loc. O broșură de 82 pagini 8° mare, în care se tractează principiile contabilității dupe ilustrate cu diferite esemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, pôte ori și cine se învețe contabilitatea, adecă ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. O recomandăm tuturor, cari au daraverii comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto. — De vânzare la Administrația foii nostre, la librăria N. I. Ciurcu, Brașov, și la Tipografia arhidieceșană în Sibiu.

*

Anuarul financiar și economic pe 1898, de Petra-Petrescu. Este continuarea Compasului român. Anul acesta, V., este cu mult mai bogat, ca cei precedentii, și de-o înfățișare elegantă. Conține: Insitutele de bani și societățile comerciale române, ér în partea literară: Jubileul Albinei, O conferență a băncilor române, Causale rentei, de prof. I. Socaciu și un capitol practic din Contabilitatea duală, de prof. I. C. Panțu.

În partea literară sunt reproduse portretele tuturor persoanelor, cari au făcut parte din Direcțiunile Albinei în primii 25 de ani.

De vânzare la autorul în Brașov. Prețul inclusive porto Cor. 2-40, pentru România 3 lei.

Recepte vechi pentru economii noi.

— Nu-i silă să călătorim cu 6 cai la trăsura, când avem nutreț numai pentru doi.

— Nu-i silă să facem dejunul prea gras, decât nu rămâne unsore și pentru cină.

— Mai bine te culcă necinat, decât să te scoli cu datorii pe cap.

— Când merg copiii la tîrg, adună boltașii bani!

— O olă legată cu sîrmă ține mai mult, decât una nouă; mai bine una cârpită, decât una găurită.

— Hainele scumpe sting focul din bucătăria.

— Nu arunca hainele cele vechi, până nu ai altele nouă.

— Nu viude bucatele, până a nu le culege.

— Unii atâta caută un ban, până trec lumina de trei bau.

— Ce aduși lucrând în sêrbătorii, se duce până a nu veni ziua de lucru.

— Cine vré să cruțe, să începă dela gură și să continue cu hainele.

— Cine jôcă bine, fierbe rău.

— Rôgă-te și lucră!

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se pôte procura dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov, cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vânșătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafără de partea calenderistică, cu tîrgurile, semnele timpului, diferite poveșe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumeșe de cei mai renumiți scriitorii ai noștri; articuli și poveșe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmază diverse, glume și anușuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoșă biografă a lui. Doritorii de-a ave acest călindar să se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca să nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l'ar fi procurat, dăr nu mai aveau de unde, căci se vânșu-se toate esemplarele.

Credințe populare.

Pentru-ce e Bosnia țera pietroilor.

Cei ce s'au întors vre-odată în viața lor prin Bosnia, se vor fi mirând, de unde foc a venit atâta pietroii și bolovan, fără nici un rând și formă în țera acesta. Că, mă rog, această anume e țera bolovanilor.

D'apoi aceștia nu-și sdrobescă capul înzadar, că mai iute vor găci, cine e cel mai mare binevoitor al Românului, decât să deslege minune ca asta.

Eu însuși abia am putut ajunge la cunoscința ei din gura — „chișbirului" (vice-primarului, nost. Etă ce mi-a spus el:

A fost adecă vreme — spune „chișbirul", și el știe, ce spune, — când tot pământul a fost numai un șes, asemenea și neted, fără munți și văi, fără stânci tepișe și peșteri cu povești minunate, — lat cole ca o plăcintă bună. Ci lui Sân-Petru — hărășos și de silă cum era — nu-i plăcea de asta rânduială. De-o sută de ori nu. Ba mai și troncănea cătră Dumnezeu, așa cam printre barbă, când una când altă, până Dumnezeu s'a supêrat pe el și i-a dat voie, să mai cârpojescă și domnia-sa, ce și pe unde nu-i e pe plac.

„Mai tomnescă-i-se rânza" dice Dumneșeu.

Acuma Sân-Petru ia un sac mare-mare; și umple dub de bolovan și pogorându-se pe pământ, începe a-i împoșca la dreapta și la stânga.

„Er la lovit toca sēmēnăturii pe moșu“, țiceau omenii.

Dēr sē vedem, ce s'a ales din sēmēnătura lui.

Din bolovanii, cari au fost mai mărișori: s'au ales munți; din cari au fost mai mici deluri. Cari au crepat: au dat nascere tăieturilor și cheilor (de-atunci se vorbesce de cheia Turzii); cari s'au știrbit numai: — peșterilor și așa mai departe.

Ajunse apoi bătrânul și la Bosnia — dēr sacul era fôrte greu; că, vedeți, a fost cu voia lui Dumneșeu să fiă greu, căci Dumneșeu o luase acum pe frică, că Sân-Petru tōtă lumea o va face numai un stan și bolovan.

În urmă bătrânul nu mai birue sacul; îl scapă la pământ și etă că tōtă țera se umple de stan și bolovan.

Pentru aceea dēră e Bosnia țera bolovanilor.

Sē veți, că acolo a scăpat Sân-Petru sacul cu pietrele.

Aușită în Farnaș.

Koevary.

MULTE ȘI DE TOTE.

Ouēle de negăt.

Există o pasere acuatică, care devine din ți în ți mai rară în Europa apusenă și ale cărei ouē se vënd fôrte scump din cauza gustului lor delicat. Aceste ouē plăceau fôrte mult rēposatului prinț de Bis mark și nu de mult citisem, că admiratorii marelui patriot, — și aceștia nu erau puțini la număr — cu mare greutate reușiseră a aduna prin tōte bălțile Germaniei un coș de aceste ouē, spre a le oferi prințului. Pasērea în cestiune, care pe franțuzesce se numesce vanneau, nemșesce kibitz, englezesce lapwing, italienesce pavoncella, pe romănesce negăt, se găsesce în număr fôrte mare în bălțile din delta Dunărei.

Ouēle de negăt au atins astădi un preț fôrte mare în străinătate, și dēcă locuitorii din partea locului s'ar ocupa cu stringerea lor, acēsta ar constitui pentru ei o industrie fôrte productivă. Ar fi deci de datoria autorităților, ca să atragă atențiunea locuitorilor să le arâte valōrea comercială a oușlor de negăt și să-i indemne a profita de ocașia, ce li-se presintă spre a-și crea un nou isvor de venituri la care de sigur nimeni nu s'a gândit până acum.

Cea mai vechiă epistolă.

Cea mai vechiă epistolă (de 3399 de ani) se păstrează în Museul britanic din Londra. Este o epistolă scrisă de Pambesa cu 1500 de ani înainte de Christos adresată amicului său literat Amenemapt. Manuscriptul e pe primul soiū de hărțiă (papyrus) și e admirabil, că după mai mult ca 30 de seculi el se pōte încă ceti, fiind de mai mulți inși tălmăcită în decursul acestui secul. Cuprinsul scrisorii este interesant, căci arată starea lucrurilor în Egipt pe timpul regelui Ramses II.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, sē binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca sē nu li-se întrerupă regulata espedare a țiarului.

Cu numărul de față se sisteză espedarea fōiei celor ce nu și-au re'noit abonamentul.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Impărtașire importantă. Chiar și o gustare moderată de mănăci greu de mistuit aduce adeseori suferințe de stomac, care la început apare cu dureri de stomac, rigăeli, vērșături etc. Contra acestor aparițiuni de boale cel mai bun mijloc cu efect este Dr. Rosas Lebensbalsam din farmacia d-lui B Fragner, Prag 205—III. Se pōte căpăta în tōte farmaciile. Sē se ferescă de imitații.

Căendarul sēptēmănei.

IANUAR. are 31 zile. GERAR.

Table with 3 columns: Dilele, Călend. Iul. v., Călend. Gregor. Rows include Dum, Lun, Mar, Mer, Joi, Viner, Sâmb.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Ianuarie 1899.

Table of financial data including Renta ung. de aur, Renta de corōne ung., Impr. căil. fer. ung. in aur, etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Ianuarie 1899.

Table of market prices for various goods like Bancnota rom., Argint român., Napoleon d'or., etc.

Tērgul de rīmătōri din Steinbruch.

Starea rīmătōrilor a fost la 17 Ian. de 30,737 capete, la 18 Ianuarie au intrat 374 capete și au eșit 503 capete rămânând la 19 Ian. un număr de 30 603 capete.

Se noteză marfa: ungurescă veche grea dela 45 1/2 cr. până la 46— cr marfă ungurescă tineră grea dela 48 1/2 cr. până la 49— cr. de mijloc dela 47 1/2 cr. până la 48— cr. ușoră dela 47 cr. până la 48— cr.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

SE CAUTĂ la o băcăniă din Săcele Sun ucenic de 12—14 ani, care sē aibă cel puțin 4 clase normale (elementare) și afară de limba română se mai vorbescă și limba maghiară.

A se adresa cătră Domnul

George Moroiu, Satulung, (Hosszafalu)

2—2459

Nr. 804—1898.

PUBLICAȚIUNE.

În 10 februarie 1899 înainte de prânz la 10 ore va avē loc în biroul oficiului orășenesc forestieral pertractarea de oferte a arēndărei muntelui de pașunat „Șipot“ (66486 jugere catastrale) în revierul Șanțului vechiū.

Oferenții au de a-și așterne ofertele provēdute cu timbru de 50 cr. și cu vadiu de 40 fl.; în care ofert tot-deodată este da a-se aminti, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile și că se supune lor, până în 10 Februarie a. c înainte de prânz le 9 ore acestui oficiu.

Brașov, în 9 Ianuarie 1899.

1 2471

Oficiul orășenesc forestieral.

500 fl. plătesc celui ce va mai căpăta pēta vre-odată durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla,

o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena, 19/l., Sommergasse 1.

Sē se cēră pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțari de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pōte căpăta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr. franco.

Se capēta în Brașov la farmacia d-lui Victor Roth. 5—24.414

Marele magazin de încălțăminte a lui

I. Sabadeanu în Brașov,

(Nr. 10) Strada Porții (Nr. 10),

care prin soliditatea sa în curs de 30 de ani, de când există pe piața Brașovului, și-a câștigat în tōtă Austro-Ungaria și România un renume bun. Recomandă onor. public

marele assortiment de încălțăminte, garantate de solide și moderne,

pentru bărbați, dame și copii, pentru mire și mirēsē pentru dans, gimnastică, casă și pentru atelier (lucrătore) etc. etc. tōte cu prețuri fôrte moderate, ce se pōte vedē, din consemnarea prețurilor cător-va articuli precum urmēză:

Pentru bărbați:

Table of shoe prices for men: Ghete de piele vachs, Pantofi de piele vachs, Cisme lungi de piele, Galoci de bărbați, Șoșoni, Pantofi pentru gimnast.

Pentru dame:

Table of shoe prices for women: Ghete de piele patentă, Pantofi de piele tari, Ghete de Brūnel, Pantofi de salon, Ghete de piele pentru fete.

Mare alegere în încălțăminte de băieți, fete și copii, în diferite colori, forme, calități, cu prețuri reduse.

Specialități încălțăminte de lues fabricate: Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, etc. din pele Chevreau, Vachs, și din Lac de salon, în diferite colori și fațon modern, se află în mare alegere și se pōte comanda și după măsură directe din aceste fabrici.

Depozitul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, al celei mai renumita fabrică de gumă din Petersburg, se află pentru tot Ardealul numai la sus numită firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț moderat.

Reparaturi și comande după măsură se primesc și se efectuează prin un măestru dibaciū cu prompteță.

Comanda din afară de Brașov se efectuează prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valōrea. — La comande din afară trebuie următorele arătate: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit seu rotund? în besetz seu simplu? cu talpă grosē seu subțire. Ca măsură sē pōte trimite un papuc cu posta ca: „Muștră fără valōre“ cu 5 cr. De ajuns este și arătarea Numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prāvălii de încălțăminte. Altcum pōte ori și ce laic mēsură piciorul cu centimetru seu cu o fășă de hărțiă din nătru a piciorului dela mijlocul călcăului până la vērful degetului cel mare, peste degete, glesne, peste călcăiū și peste pulpe, trimițând acēstă măsură prin epistolă se pōte efectua comanda după dorință.

Deposit de Bere din Steinbruch

Societatea pe acții a Berăriei orăș. din Steinbruch

Are onôrea a aduce la cunoștință, că a înființat un

**deposit de bere la D-nul
Heinrich Hermann**

Blumena, Strada Invetătorilor (Schulmeistergasse) Nr. 12, unde se vinde berea noastră escelentă cu butoiul și cu butelia, asupra căruia atragem atenția Domnilor Restaurateurii, precum și a onor. public.

Societatea pe acții a berăriei orăș. din Steinbruch.

Cumandă pentru bere în butelii se primesc și la D-nii E. et A. Orendi, Magazin de Galanterie, Tergul grâului Nr. 5, precum și în biroul D-lui Heinrich Hermann, str. Michael Weiss Nr. 24.

Deposit de Bere din Steinbruch.

Deposit de bere din Steinbruch.

Deposit de Bere din Steinbruch.

Firmă fundată în anul 1833.

Adolf Resch

Giuvaergiu

Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Asortiment bogat

de giuvaericeale, obiecte de aur și argint, clasor-nice de buzunar elvețiane, asortiment foarte frumos.

Deposit de argintărie fină Cristofi, argintărie Alyaua I-a calitate din fabrica Brendorf, precum și argintărie China calitate mai ieftină.

Cumperătură de obiecte vechi: de aur și argint, petri scumpe, margăritar, monede vechi și tot-felul de antichități. Suflat cu aur solid, cu argint, legal cu nicket, aramă pe cale electrică.

Tôte reparaturile ce cad în bransa de sus, se eșcută ieftin și prompt.

— Gravuri în pētră și metal. —

Specialitate: Confecționare de obiecte bisericesci și anume: Candele, cădelnițe, cruci, potire e o. etc.

— Brașov, Strada Porții Nr. 7. —

Asortiment foarte frumos.

Obiecte bisericesci.

Cel mai probat mijloc casnic, care se regleze mistuirea, se producă sânge curat, se curețe sucurile rete, condiție principală pentru menținerea sănătății precum se vindecă și durerile de stomac spre exemplu: în casurile de lipsă de apetit, rigăeli, congestiun, vărsături dureri de fole și stomac, căreei, îngreunarea stomacului cu mâncare, flegmă, haemoroiede, suferințe femeiesci, bôle de intestine este:

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Pentru vindecarea inflamațiilor, rănilor și umfătarilor, se înrebuintează ca mijloc cu succes sigur la inflamații stagnația laptelui și întărirea țitelor cu ocaziunea întărcării copilului, la abscese, pustule cu puroiu, carbuncule, copturi la unghii, la panariții, ulceratiuni la degete, la întărituri, umfătaruri, tumôrea glandulelor li-fatice, lipume etc

Prager Haussalbe

din farmacia lui B. FRAGNER in Prag 203-III.

Acest balsam animază activitatea mistuirei, produce sânge curat și sănătos și a devenit un medicament sigur de casă popular.

Sticla mare 1 fl. — Sticla mică 50 cr. Cu poșta 20 cr. mai mult.

Vindecarea urmază în timpul cel mai scurt, fără dureri.

In cutiøre à 25 cr. și 35 cr. Cu poșta 6 cr. mai mult.

AVIS!

Fie-care cumpărător se cōră numai preparate originale din farmacia B FRAGNER in Prag și se fie atent, ca embalagiul dela balsamul Dr. Rosa's se fie provēdūt cu marca alăturată rotundă.

Èr embalagiul dela Prager Haussalbe cu marca alăturată treiunghiulară

Orî și cine ar face cunoșcut o falsificare, capătă remunerație!

Mii dē scrisori de recunoștință sunt depuse spre vedere.

Deposit in farmaciile D-lor: Victor Roth, E. Kugler, Ferd. Jekelius in Brașov. Pe urmă la J. Török, A. Egger, Thalmayer & Seitz și Kochmeister's Nachfolger in Budapesta.

Deposit principal al producătorului **B. Fragner**, Apotheke „am schwarzen Adler“ in Prsg, Eck der Spornergasse 203

Trimiteri cu poșta se eșcutăză imediat

KATHREINER
cafeea de maltă
Kneipp.

Buniceii și mie!

Probat de mai multi ani ca cel mai escelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — In sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continentul europēn și marea fabrică de argintărie s'a văcut necesitată să dăruiască întregul ei. deposit în schimbul unei rēplate mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit prin urmare ori cui, următoarele obiecte pentru mica sumă de fl. 6.60 și adecă:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american.
- 1 lingură de argint pentru supă patent american,
- 1 lingură de argint pentru lapte patent american,
- 2 ciocănele de argint pentru spart ouă, patent american,
- 6 cesoi Victoria englezesoi,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru cōiū,
- 1 zaharniță,
- 44 bucăți la un loc fl. 6.60

Tôte cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrază cōrôrea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantază.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e șarlataniă, mă simt îndatorat în public, că ori cine, căruia nu-i convine marfa îi trimit banii înapoi, nimenia însă să nu trōcōu vederea ocaziunea acōsta favorabilă, de așî procura acōsta garnitură pompōsă, care cu deosebire se potrivește pentru

Dar de nuntă și cadouri ocașionale!

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S**
Haupt-Agentur der vereinigten amerik Patent Silber-waarenfabriken.

Telephon, Nr. 7114.

WIEN,
II., Rembrandtstrasse 19/D.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte.

Prافل de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

1-10.472.

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțumit cu trimiterea garniturii, și s'emi mai trimit încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvar. Exelens Baronin Bánffy.

Ce mi-aș trimis, am primit și sunt foarte mulțumit Gaád, (Ungaria) 1 septembrie 1893. Contesa C. Chotek-Guden us.

Garnitura am primit, sunt foarte mulțumit. Trimiteti din nou mai multă Budapesta, II. Strada principală. Dr. Alois Pakert, medic militar c. și r.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In casul pu-

blicării unui anuiciu mai mult de odată se face scādēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“